

дизайн журналу та створювати листи-шаблони для спілкування з користувачами системи.

Висновки. За допомогою системи (OJS) можна здійснювати видавничий процес дистанційно з використанням глобальної мережі Інтернет, що дозволяє залучити редакторів, рецензентів та авторів з інших країн. Використання такої системи є ефективним засобом з точки зору тиражування, не вимагає витрат на публікування та має значно ширший контингент осіб (читачів). Використання такого роду видавничих систем дозволяє забезпечити: 1) оперативність підготовки і публікації статті; 2) необмежений безперервний доступ до контенту в будь-який час, з будь-якого робочого місця; 3) якісний пошук необхідних матеріалів за багатьма категоріями за допомогою пошукових інструментів; 4) доступ до журналу багатьох користувачів одночасно; 5) налагодження безпосереднього контакту користувачів з автором статті використовуючи електронну пошту; 6) одержання необхідного матеріалу в електронному вигляді, зручному для подальшого опрацювання, копіювання тощо.

Джерела

1. Відкриті журнальні системи. Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Відкриті_журнальні_системи.
2. Лупаренко Л. А. Передумови переходу електронного наукового фахового видання на платформу Open Journal Systems / Л. А. Лупаренко // Звітна наукова конференція Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України: Матеріали наукової конференції. – Київ : ІТЗН НАПН України, 2011. – С. 59-60.

SCRIBUS очима студентів-видавців

Дмитрів Л.Й.

Українська академія друкарства, кафедра Видавничої справи і редагування, lid-mytriv@gmail.com

The article describes the usage of the layout programs in the educational process for publishers. The author pays attention to the student's opinion in improving the program.

Відповідно до робочої програми, одним із базових курсів комп'ютерного спрямування для студентів спеціальності “Видавнича справа і редагування” Української академії друкарства є вивчення програм верстки - процесу розміщення текстових та графічних матеріалів на шпальті видання заданого формату, який відповідає певним композиційним, стильовим та гігієнічним вимогам. Адже саме за допомогою верстки виконується заключний етап підготовки видання до друку.

Початково курс верстки передбачав звернення до загальновідомих комерційних програм верстки лінійки Adobe та QuarkXPress. Стабільні,

досконалі, адаптовані до потреб усіх користувачів, комерційні програми стали своєрідним зразком, сприяли поглибленому вивченню й подальшому користуванню упродовж тривалого часу. Опанувавши їх інструментарій, студенти-видавці отримували основні навички верстання та макетування книжково-журнальних публікацій, які мали змогу продовжувати на робочому місці чи для власних потреб. Перехід до вільного програмного забезпечення (ВПЗ) дозволив і далі використовувати програми верстки через можливість їх вільного завантаження, встановлення, вивчення, поширення та удосконалення. Як альтернативу комерційним програмам, до програми курсу було включено Scribus — лідера сучасних вільних програм верстки, який набуває все більшої популярності в багатьох користувачів у світі та має підтримку як серед початківців, так і фахівців.

Програма швидко завоювала прихильність студентів-видавців. Так, усі студенти зазначили високу зручність користування нею, простий, доступний дизайн, не перевантажений додатковими налаштуваннями, можливість користування україномовним інтерфейсом. Підтримку отримала прив'язка Scribus до програми комп'ютерної графіки GIMP та, частково, елементів векторної графіки, які були вивчені на попередніх курсах у складі програми Inkscape, широкі можливості роботи з кольорами та шрифтами при верстці складних публікацій. При цьому, апробувавши Scribus, студенти-видавці виявили деякі моменти, важкі для засвоєння програми. Умовно поділимо їх на декілька категорій:

1. Недосконалість, неповнота української локалізації, що зберігається у різних версіях програми й проявляється у відображенні багатьох вікон двома мовами хаотично. Як наслідок, чимало термінів не мають українського відповідника й не ідентифіковані при роботі. Крім цього, в окремих налаштуваннях немає підтримки українського словника, що не дозволяє повноцінно використовувати усі потужності даної програми.

2. Відсутність швидкого доступу до окремих елементів розмітки шпальти та форматування. Для максимальної простоти, а відтак дотримання зручності користування програмою, основні налаштування розмітки та об'єктів Scribus винесені в загальні налаштування або різноманітні закладки контекстного меню безпосереднього об'єкта. Такий підхід є виправданим для фахівців, однак становить труднощі для початківців, які розпочинають роботу з програмами верстки. Так, у режимі швидкого доступу, як у комерційних програмах, варто винести пункти вставки стовпців, розміщення та редагування автоматичних колонтитулів, як у текстових редакторах, спростити процес створення сторінок-шаблонів (Головних сторінок), які дають можливість здійснити попередні налаштування документа й потребують значних затрат часу. Окремо слід розглянути можливість імпортування з текстових редакторів текстових файлів, які містять зображення або таблиці. Для оптимізації форматування текстових блоків варто було б поліпшити процес налаштування абзацних відступів та переносів, які, нерідко, не

встановлюються з невідомих причин (при цьому зберігається суттєва різниця при роботі у різних операційних системах — Windows та Linux).

3. Відсутність інструментів, що полегшують відміну дій при роботі з об'єктами. Маючи ряд складних інструментів векторної графіки, їх сполучень та перетворень у різні форми, Scribus не передбачає використання гумки, яка дозволить змінювати форму об'єктів, не повертаючись до попередніх дій та налаштувань.

4. Зависання програми під час виконання певних задач. У процесі верстки Scribus нерідко повідомляє про помилки або призупиняє роботу, не зберігаючи документа. Такі дії часто відбуваються під час редагування зображень або використання сценаріїв, що вимагає значних ресурсів програми та, безпосередньо, комп'ютера.

Звісно, згадані неточності та хиби при використанні Scribus потребують виправлення, однак, у більшості, вони є незначними. Відтак, свідчать про можливість її постійного удосконалення із врахуванням думки громадськості - різних груп споживачів, які використовують її для роботи чи навчання. Для поглибленого вивчення студентами усіх потужностей програми Scribus при верстці різних видів друкованої та електронної продукції автором складено навчальний посібник у співтворстві з викладачами УАД.

Підтримка безпеки мережі в процесі розгортання хмарного середовища навчального закладу

Гриб'юк О.О.

Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова, Інститут інформаційних технологій та засобів навчання НАПН України, olenagrybyuk@gmail.com

Наводяться фактори ефективності організації системи безпеки мережі в хмарному середовищі з використанням ядра ОС Linux. Розглядаються шляхи підтримки безпеки мережі в процесі розгортання хмарного середовища навчального закладу, специфікація розгортання системи, долучення додаткового хмарного провайдера, динамізація балансувальників навантажень, монтування пристроїв блочного зберігання та ефемерних пристроїв з використанням захищеної файлової системи та віртуалізація серверів на ОС Linux, експериментування з конфігураціями і перебудовою образів комп'ютера.

Відмінність між традиційними центрами опрацювання даних і хмарним середовищем полягає у фізичному розташуванні навчальних матеріалів на серверах, що належать не користувачеві (навчальному закладу), а сторонній організації. Доцільність використання послуг аутсорсингу та послуг провайдера частково подолали проблеми між фізичною інфраструктурою ІКТ та хмарним середовищем.

Важливою проблемою є обмеження доступу до навчальних матеріалів (даних), наприклад, неспроможність обраного хмарного провайдера